

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет менеджменту та маркетингу

МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання курсової роботи

Другий (магістерський) рівень освіти
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма
«Менеджмент міжнародного бізнесу»

КИЇВ – 2022

Електронне мережне навчальне видання
М.А.Пічугіна

Рецензент *Коцко Т.А., к.е.н., доцент*

Відповідальний редактор *Лазоренко Т.В., к.е.н., доц.*

*Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № 6 від 24.06.2022 р.)
за поданням Вченої ради Факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 30.05.2022 р.)*

Електронне мережне навчальне видання

Пічугіна Марина Анатоліївна, к.е.н.

МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

КУРСОВА РОБОТА

Міжнародний менеджмент: методичні рекомендації до виконання курсової роботи для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент міжнародного бізнесу» / Уклад.: М.А. Пічугіна. – Електронні текстові дані (1 файл: 208 Кбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 33 с.

Методичні вказівки до виконання курсової роботи студентів з дисципліни «Міжнародний менеджмент» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» містять загальні відомості про курсову роботу з кредитного модуля «Міжнародний менеджмент» та мету її виконання. Встановлена послідовність написання курсової роботи, вимоги та порядок її написання. Наявні методичні рекомендації до виконання усіх частин роботи. Висвітлено вимоги до оформлення курсової роботи, порядок її захисту та оцінки. Вказано навчально-методичні матеріали, необхідні для написання курсової роботи.

Призначена для студентів, що навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент».

© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	4
2. ВИМОГИ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
3. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	11
5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	14
6. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	17
7. ТЕМАТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ	19
8. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	22

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Навчальна дисципліна «Міжнародний менеджмент» належить до циклу професійної підготовки освітньо-професійних програм: менеджмент міжнародного бізнесу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент».

«Міжнародний менеджмент» займає важливе місце в структурно-логічній схемі освітньої програми. Передують даній дисципліні Стратегічне управління, Менеджмент ЗЕД (з курсовою роботою), Тренди та моделі розвитку світової економіки, Управління проектами розвитку міжнародного бізнесу. Вона є основою для виконання магістерської дисертації.

Курсова робота є завершальним етапом вивчення курсу "Міжнародний менеджмент".

Курсова робота з дисципліни «Міжнародний менеджмент» є самостійним дослідженням, узагальнюючим теоретичні знання, отримані в процесі вивчення дисципліни, і навички практичної діяльності в реальних організаціях.

Підготовка курсової роботи має основні цілі:

- систематизувати, закріпити і розширити теоретичні та практичні знання студентів, отримані в процесі вивчення курсу;
- розвинути навички ведення самостійної роботи;
- визначити рівень теоретичних і практичних знань студентів, а також уміння застосовувати їх для вирішення конкретних практичних завдань;
- розробити конкретні пропозиції, заходи щодо поліпшення в межах досліджуваної теми.

Виходячи з цього, студент в процесі виконання курсової роботи повинен вирішити такі завдання:

- обґрунтувати актуальність обраної теми, її цінність і значення для сфер управління організацією;

- вивчити теоретичні підходи, статистичні матеріали, наукову літературу з проблематики в рамках теми;
- зібрати необхідний матеріал для проведення конкретного аналізу;
- провести аналіз зібраних даних, використовуючи відповідні методи обробки та аналізу інформації;
- зробити висновки і розробити рекомендації щодо вирішення виявленої проблеми, виходячи з ситуаційних особливостей;
- оформити курсову роботу відповідно до вимог, що висуваються до подібних матеріалів.

Відповідно до Тимчасового положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського від 2017 року [1], *курсowa робота з навчальної дисципліни є окремим кредитним модулем – це індивідуальне завдання, яке передбачає проведення наукового дослідження з фіксацією його результатів в окремому документі або розробку сукупності документів (розрахунково-пояснювальної або пояснювальної записки, за необхідності – графічного, ілюстративного матеріалу), та є творчим або репродуктивним рішенням конкретної задачі щодо об’єктів діяльності фахівця (пристроїв, обладнань, технологічних процесів, механізмів, апаратних та програмних засобів, або їх окремих частин; економічних, соціальних, лінгвістичних проблем тощо), виконаним студентом самостійно під керівництвом науково-педагогічного працівника згідно із завданням, на основі набутих з даної та суміжних навчальних дисциплін знань та умінь.*

З кредитного модуля «Курсова робота» розроблено силабус та рейтингову систему оцінювання. *Семестровим контролем з курсової роботи є залік за результатами захисту.*

Тема курсової роботи відповідає завданням навчальної дисципліни і тісно пов’язана з розвитком практичних навиків майбутніх фахівців у галузі управління.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно перед комісією у складі двох науково-педагогічних працівників, в тому числі і керівника курсової роботи. Результати захисту курсової роботи оцінюються за університетською шкалою відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Студент, який без поважної причини не подав курсову роботу у зазначений термін або не захистив її, вважається таким, що має академічну заборгованість. При отриманні незадовільної оцінки студент за рішенням комісії виконує роботу за новою темою або перероблює попередню роботу.

Підсумки курсового проектування обговорюються на засіданнях кафедр. Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом одного року, потім списуються та утилізуються в установленому порядку.

Перелік основних посібників, які можуть бути використаними для виконання курсової роботи наведено у *списку рекомендованих літературних джерел*.

2. МЕТА, ПРЕДМЕТ ВИВЧАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Виконання курсової роботи спрямовано на формування навичок діагностики проблем міжнародних компаній на конкретному прикладі, застосування інструментарію аналізу проблемних аспектів та перспектив розвитку міжнародної компанії, доведення ефективності конкретних пропозицій в межах досліджуваної теми.

Мета курсової роботи:

Формування у студентів здатностей оцінювання та проектування середовища, в якому можливо досягнення цілей міжнародної компанії.

Предмет курсової роботи:

Розробка пропозицій, спрямованих на досягнення цілей міжнародної компанії з урахуванням впливу середовища, потенціалу підприємства, викликів та організаційної культури міжнародної компанії.

Виконання курсової роботи зорієнтоване на формування у студентів таких **компетентностей**:

ЗК 7 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

СК 2 - Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

ЗК 3 - Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій

СК 8 - Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом

СК 14 - Здатність знаходити та оцінювати нові ринкові можливості розвитку організації, перспективні напрями розвитку різних форм міжнародного бізнесу, обґрунтовувати механізми трансформації систем управління на основі інтеграційних управлінських рішень

СК 12 - Здатність формувати стратегії міжнародної діяльності підприємств на засадах експортоорієнтованого розвитку із врахуванням потенціалу цифрових трансформацій у світовій економіці

Завдання курсової роботи реалізуються через досягнення наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН 5 Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН 8 Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

ПРН 13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 14 Визначати і розробляти оптимальні форми організації зовнішньоекономічної та міжнародної діяльності підприємств з урахуванням особливостей здійснення міжнародної діяльності, впливу цифрових трансформацій на здійснення міжнародної діяльності

ПРН 16 Ідентифікувати та аналізувати можливий вплив сучасних трендів світової економіки на функціонування суб'єктів міжнародного бізнесу, зокрема транснаціональних корпорацій, розуміти особливості розвитку світової економіки та прогнозувати його напрями

3. ВИМОГИ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вимоги до виконання курсової роботи:

1) Тема курсової роботи. Теми курсових робіт запропоновані та затверджені кафедрою. Студенти самостійно обирають тему курсової роботи, але в рамках запропонованих (див. розділ 3.1). Студент повинен висунути пропозицію щодо власної теми курсової роботи, але при умові обґрунтування її доцільності. В межах курсової роботи студентові необхідно подати:

- розгорнутий план курсової роботи;
- формулювання мети та завдань роботи;
- теоретичну частину;
- аналітичну частину;
- практичну частину;
- висновки;
- список літератури за темою дослідження.

2) Вступ. Обсяг вступу встановлено в межах 1-2 сторінок, де висвітлюють актуальність, мету, завдання курсової роботи, її об'єкт, предмет, базу дослідження та характеристику основних джерел отримання інформації (літературних, статистичних, офіційних, бібліографічних, наукових). В цілому за змістом вступу повинно бути зрозуміло, які саме аспекти збирається досліджувати автор, які використовує підходи.

3) Основна частина. Теоретична частина повинна розкривати сутність теми на основі порівняльної характеристики вітчизняних, зарубіжних наукових та спеціальних джерел, а також вивчення законодавчої та нормативної бази.

В аналітичній (другій) частині дається характеристика об'єкта дослідження, міжнародної компанії, на базі якої студент пише свою роботу на основі зібраної якісної і кількісної інформації.

На підставі розрахунків, необхідно спрогнозувати можливі варіанти удосконалення досліджуваної проблеми та подати власні пропозиції у висновках.

4) Висновки. Висновки повинні включати короткий опис результатів проведеного теоретичного та практичного дослідження. Висновки повинні бути чіткими і конкретними. Цей розділ - підсумок всієї курсової роботи, суть якого повинна бути зрозумілою і без читання тексту всієї роботи.

Всі частини курсової роботи як комплексного дослідження проблеми повинні бути логічно пов'язані між собою і містити пояснення переходу від одного розглянутого питання до іншого, від одного розділу - до іншого.

Курсова робота має таку структуру:

Титульний аркуш

Зміст

Вступ (постановка мети і завдань курсової роботи - 1-2 сторінки).

Розділ 1. (теоретичний, дослідницький - 10-15 сторінок).

Розділ 2. (описово-практичний, аналіз об'єкта - 10-15 сторінок).

Розділ 3. (аналітичний, аналіз проблеми і рекомендації по її рішення - 10-15 сторінок).

Висновки (1 сторінка)

Список використаних джерел (10-15 джерел)

Додатки

2.2. Порядок виконання курсової роботи

Порядок виконання курсової роботи передбачає наступні етапи:

- 1) вибір напряму, об'єкта та предмета наукового дослідження, теми курсової роботи;
- 2) пошук і вивчення необхідної літератури та практичного матеріалу;
- 3) складання плану згідно теми курсової роботи;
- 4) проведення дослідження;

- 5) написання висновків;
- 6) оформлення курсової роботи;
- 7) захист курсової роботи.

Вибір напрямку, об'єкту та предмету наукового дослідження, теми курсової роботи

На першому етапі студент вибирає напрям, об'єкт та предмет дослідження. *Об'єкт дослідження* – це явище чи процес, що породжує проблемну ситуацію чи обрану тему наукового дослідження. *Предмет дослідження* – знаходиться в межах об'єкта.

Вибір теми здійснюється відповідно до представленого в даних вказівках переліку. Це не виключає (за погодженням з викладачем) розгляду теми, що виходить за рамки примірного переліку.

Вибір організації здійснює сам студент, керуючись своїми інтересами, досвідом, знаннями, можливостями отримання необхідної інформації.

Пошук і вивчення необхідної літератури та практичного матеріалу
Підбирати літературу по курсовому проекту слід самостійно. Студенту необхідно показати своє вміння користуватися каталогами та бібліографічними довідниками, а також лекційними і семінарськими матеріалами.

Самостійна робота при підборі літератури передбачає систематичні консультації з керівником. З ним повинен бути узгоджений список підбраної літератури, а також з ним слід проконсультуватися про те, які нові зміни і доповнення необхідно врахувати при опрацюванні підбраної літератури.

Огляд літератури починається з ознайомлення з першоджерелами: історичні документи, законодавчі та нормативні акти, статистичні збірники. Після цього можна приступити до вивчення монографій, науково-дослідницької літератури, які зачіпають дану проблему. Погляди найбільш видатних учених повинні бути коротко проаналізовані, зіставлені.

Основна література, викладає найбільш загальні положення і методи міжнародного менеджменту, приведена в списку рекомендованої літератури. Підбір решти літератури, що забезпечує повноту розробки теми,

студент здійснює самостійно за предметними каталогами та інформаційним бюлетенями. Вибирати слід літературу, яка висвітлює проблематику дослідження як в загальнотеоретичному плані, так і з позицій існуючої практики. Для цього доцільно звертатися до періодичних видань останніх років.

Складання плану роботи згідно теми курсової роботи

Складання плану роботи – етап виконання курсової роботи, що висвітлює головні питання теми в чіткій логічній послідовності. План фактично виступає основою проведеного дослідження, вказує напрям досягнення мети.

В результаті вивчення підбраного матеріалу і систематизації літературних джерел студент здійснює аналіз проведеного дослідження та пропонує шляхи вирішення поставленої проблеми.

Написання висновків

В результаті теоретичного дослідження та практичного його втілення необхідно провести загальний аналіз отриманих результатів (окремо для теоретичної та практичної частини) і подати його у вигляді висновків.

Оформлення курсової роботи

Курсова робота оформляється відповідно до вимог, наведених в розділі 5.

Захист курсової роботи

Це кінцевий етап виконання курсової роботи, який завершується отриманням студентом оцінки за її написання. Більш детально процес та умови захисту наведено в розділі 6.

Графік виконання курсової роботи

Тиждень семестру	Назва етапу роботи	Навчальний час (СРС)
2	Затвердження теми та завдання	1
3-5	Підбір та вивчення літератури	4
6-10	Виконання розділу 1	7
11-15	Виконання розділу 2	8

16	Виконання розділу 3	7
17	Подання на перевірку	1
18	Захист	2

3. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Розділ 1. В цьому розділі автор повинен дати огляд джерел відповідно до теми курсової роботи і сучасних умов розвитку. При написанні цього розділу студенти повинні продемонструвати хороші навички роботи з бібліографією, які полягають перш за все в грамотному підборі літератури.

У процесі вивчення наявних літературних джерел з досліджуваної проблеми дуже важливо знайти подібності та відмінності точок зору різних авторів, дати їх аналіз та обґрунтувати свою позицію з даного питання, зробити відповідні висновки.

Розділ 2. В цьому розділі дається характеристика об'єкта дослідження, міжнародної компанії, на базі якої студент пише свою роботу на основі зібраної якісної і кількісної інформації.

Другий розділ починається з організаційно-економічної характеристики об'єкта дослідження і передбачає конкретизацію предмета і завдань дослідження.

Виконуючи організаційно-економічну характеристику підприємства, визначають її організаційно-правову форму, виробничу структуру, тип системи управління і оцінюють їх взаємне відповідність. Потім аналізують динаміку фінансово-господарської (виробничої) діяльності міжнародної компанії на міжнародних ринках.

За результатами аналізу предмета дослідження окреслюються необхідність і суть змін в управлінні компанією, методика здійснення яких, доведена до обґрунтованих конструктивних пропозицій, і складуть наступний розділ курсової роботи. Висновки з аналізу повинні бути доведені шляхом угрупування даних та подання їх у вигляді таблиць, графіків і діаграм.

Студентам необхідно скласти так званий «портрет» міжнародної компанії (об'єкта дослідження) з точки зору управління, в якому необхідна наявність наступних аспектів:

I. Внутрішнє середовище міжнародної компанії (об'єкта дослідження).

Описуючи внутрішнє середовище, необхідно вказати найменування міжнародної компанії, сферу діяльності, розглянути галузеву приналежність, спеціалізацію, історичний аспект діяльності міжнародної компанії, якщо це має принципове значення для досліджуваної проблеми.

Далі необхідно сформулювати цілі та завдання, побудувати структуру управління підприємством (при необхідності - схему організаційної структури), охарактеризувати внутрішньоорганізаційні комунікації, описати використовувані технології, персонал (склад і чисельність).

Тут же аналізується фінансово-економічний стан міжнародної компанії: виручка, прибуток, рентабельність, собівартість, коефіцієнти ліквідності, платоспроможності тощо.

Розглядається асортимент продукції, що випускається, описуються ринки збуту в якісному і кількісному вираженні, визначаються маркетингові стратегії, яких дотримується підприємство.

II. Зовнішня міжнародне середовище організації (об'єкта дослідження).

Аналізуючи зовнішнє середовище, виділяють фактори прямого і непрямого впливу. Визначається їх вплив на організацію. Аналіз факторів зовнішнього середовища дає можливість виявити особливості соціально-економічного середовища, взаємодія з якою робить прямий або непрямий вплив на становище організації. Повинен бути виконаний короткий, але ґрунтовний аналіз економічної ситуації в країні, галузі, стану ринку продукції або послуг. Цей аналіз доповнюється вивченням соціальних і культурних чинників, що формують смаки, традиції, платоспроможний попит населення.

Важливе значення має аналіз таких факторів, як державне регулювання, політика місцевих органів влади. Об'єктом аналізу повинні бути також оцінка і тенденції розвитку техніки і технології в області, що вивчається.

Аналізують також фактори прямого впливу: постачальники (їх кількість, якість і регулярність поставок, ціни), споживачі (категорії, асортимент, переваги, смаки, вимоги), конкуренти (стан, можливість появи нових, бар'єри входження на ринок).

Розділ готується на основі матеріалів річних звітів, бізнес-планів, первинної звітності, статистичних збірників, періодичної преси, законодавчої документації.

Розділ 3. В третьому розділі студент, використовуючи дані і результати аналізу міжнародного середовища компанії формулює основний зміст пропонованих змін і обґрунтовує пропозиції щодо їх реалізації на об'єкті дослідження.

Зміст третього розділу має відповідати темі курсової роботи і повністю його розкрити. На основі теоретичних положень, сформульованих в першому розділі, і практичних даних, описаних і узагальнених у другому розділі, в третьому розділі необхідно:

- ☐ проаналізувати практику управління підприємством з питань обраної теми;
- ☐ визначити проблемну ситуацію з досліджуваної теми і виявити причини її виникнення;
- ☐ розробити рекомендації щодо вирішення проблеми. Розробка рекомендацій передбачає, що на підставі аналізу, виявлення недоліків і можливостей вирішення проблеми автор наводить досить повні та аргументовані пропозиції, а також прогнозує наслідки їх прийняття.

В цілому, третій розділ є найбільш важливою і складною в написанні, так як передбачає великий особистий внесок студента, адекватне розуміння ситуації, розробку пропозицій, рекомендацій, глибоке осмислення інформації і логічне, аргументований виклад матеріалу, відповідного вимогам до курсового проекту.

ВИСНОВКИ. У цьому розділі узагальнюються розглянуті питання курсової роботи наводяться основні висновки щодо отриманих результатів з урахуванням поставлених завдань.

Висновки безпосередньо співвідносяться з переліком завдань, наведених у вступі. Висновки наводяться з нового аркуша. Текст висновків можна розділити на підпункти.

Наприклад,

1) У першому розділі курсової роботи проведено дослідження теоретичних засад міжнародної діяльності підприємств на основі соціальної відповідальності та їх етичних аспектів, визначено тенденції та основні напрями їх розвитку. Визначено вплив зростання значимості соціальної відповідальності бізнесу в мовах глобалізації. Також, проаналізовано вплив соціальної відповідальності на міжнародну конкурентоспроможність підприємства. Розглянуто оцінювання соціальної відповідальності бізнесу як інструменту стратегічного розвитку міжнародної компанії.

2) У другому розділі курсової роботи досліджено діяльність ТОВ «ТАС Агро» у внутрішньому та міжнародному середовищі. Надано організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «ТАС Агро», виявлено, що важливими складовими соціальної відповідальності є працівники підприємства та його керівництво. Проведено аналіз внутрішнього та зовнішнього середовищ діяльності ТОВ «ТАС Агро». Надано результати оцінки впливу на зовнішнє середовище прямого та непрямого впливу. Проведено оцінку основних показників ефективності експортної діяльності ТОВ «ТАС Агро».

3) У третьому розділі курсової роботи проведено аналіз практики управління соціальною відповідальністю ТОВ «ТАС Агро», наведено проблематику та розроблено рекомендації стосовно покращення управління соціальною відповідальністю з наданням економічного обґрунтування заходів. Отже, запропоновані рекомендації з удосконалення управління соціальною відповідальністю ТОВ «ТАС Агро», можуть бути реалізованими, адже підкріплюються проведеними розрахунками економічної ефективності та допомагає вирішити соціальні проблеми суспільства.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Робота повинна бути виконана на згідно з діючим стандартом оформлення текстових документів (ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення) на аркушах формату А4 (210х297 мм).

Шрифт основного тексту: Times New Roman розміром 14. Параметри сторінки: поля зверху та знизу – 2 см, справа – 1,5 см, зліва – 3 см; інтервал – 1,5, абзац – 1,5 см.

Всі сторінки (окрім титульного листа) повинні бути пронумеровані. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи, не проставляючи його номера (зразок оформлення див. дод. А).

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Кожну структурну частину курсової роботи починають з нової сторінки.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

Розділи позначають арабськими цифрами (1, 2, 3, ...), а підрозділи — цифрою розділу і порядковим номером підрозділу через крапку (2.1; 2.2; 2.3;...).

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Рисунки, таблиці, формули. Графіки, схеми, і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Графіки та схеми позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу. Підпис назви рисунку починається з слова «рисунок» та порядкового номера: Рисунок 1.1 - Організаційна структура підприємства. Підпис рисунка розміщується внизу під рисунком.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, котру розміщують над нею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. На рисунки та таблиці у тексті посилаються скороченням слів та нумеруються - табл.1, рис. 2.

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери пишуть біля правого берега аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

У тексті не дозволяється скорочувати слова, за винятком загальноприйнятих. Необхідно давати розшифровку означень у формулах і вказувати їх одиниці виміру.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Усі сторінки нумеруються, крім титульного аркуша та змісту. Номер сторінок проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Список використаних джерел. Список використаної літератури подається в кінці курсової роботи за алфавітом. Такий список

віддзеркалює самостійну творчу працю її автора і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т.ін.

Усі джерела нумерують наскрізь арабськими цифрами. Джерело, на яке посилаються в тексті, позначають порядковим номером позиції у списку використаної літератури (наприклад - [5, с.22] - означає, що використано інформацію із джерела під номером 5 у списку використаної літератури, яка знаходиться на сторінці 22). Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Додатки. У додатках вміщують допоміжний матеріал, який доповнює текст курсової роботи, але великий за обсягом, має особливі способи відтворення або якщо включення його до основної частини може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу. Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у послідовності посилань у тексті. Кожен з них починають з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» з великою літерою української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Й, О, Ч, Ї, що позначає його послідовність.

6. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи передбачений для перевірки знань студента та оцінки правильності її виконання. На захисті студент повинен вміти обґрунтовувати власні розрахунки та показувати глибоке розуміння виконаної курсової роботи.

Поточний контроль виконання студентом курсової роботи керівник здійснює в процесі консультацій, а підсумковий контроль – під час її захисту. Дата захисту встановлюється кафедрою за узгодженням з керівником. Курсову роботу студент повинен захистити до початку екзаменаційної сесії.

Оформлену курсову роботу здають для перевірки керівнику (викладачеві), після цього проводиться захист курсової роботи перед комісією.

Курсова робота здається на перевірку керівнику не пізніше, ніж за 2 тижні до встановленого дня захисту.

Під час захисту студент повинен стисло викласти результати розрахунків та висновки, відповісти на питання керівника.

Захист курсової роботи має на меті виявити глибину і самостійність знань студента з обраної теми. На захисті студент повинен добре орієнтуватися в представленій роботі, вміти пояснити джерела цифрових даних, відповідати на питання як теоретичного, так і практичного характеру, пов'язані з темою роботи.

Підготовка студента до захисту курсової роботи включає в себе підготовку доповіді з урахуванням зроблених викладачем зауважень.

У доповіді слід зазначити, що зроблено студентом; чим він керувався при дослідженні теми, що є предметом вивчення, які методи використовувалися при вивченні даної проблеми, які основні висновки і рекомендації.

Доповідь повинна бути коротким, змістовним і точним, формулювання обґрунтованими і лаконічними, містити висновки і пропозиції.

Підсумкова модульно-рейтингова оцінка, отримана студентом за результатом захисту курсової роботи за традиційною національною шкалою, заноситься до екзаменаційної відомості та залікової книжки студента (табл. 6.1).

Оцінювання курсової роботи здійснюється у 2 етапи: оцінка якості виконання теоретичного матеріалу та написання практичної частини – 50 балів; оцінка захисту – 50 балів.

Перша (стартова) характеризує роботу студента з курсового проектування та її результат – якість пояснювальної записки та графічного матеріалу. Друга складова характеризує якість захисту студентом курсового проекту.

Основні критерії оцінки курсової роботи: доведення актуальності обраної теми, наявність зв'язку з проблемами удосконалення діяльності вітчизняних підприємств; звертання до великої кількості спеціалізованих літературних джерел, у тому числі періодичних; глибина вивчення основної проблеми роботи; повнота вирішення поставлених завдань і розкриття змісту теми роботи; наявність самостійних висновків і ступінь їх обґрунтованості; правильність і повнота відповідей студента на усні питання керівника під час захисту курсової роботи.

Таблиця 6.1.

Критерії оцінювання курсової роботи

Бали	Характеристика відповідності захисту роботи встановленим балом	Традиційна оцінка
1	2	4
95-100	Студент демонструє передбачені програмою повні, систематизовані знання, здатний самостійно застосовувати отримані знання, вміє на їх основі узагальнювати, оцінювати можливості подальшого розвитку підприємства,	Відмінно

	логічно і грамотно викладає матеріал, всі розрахунки в практичній частині є правильними. Допускається одна-дві несуттєві помилки, які студент виправляє самостійно. Оформлення роботи відповідає всім встановленим вимогам.	
85-94	Студент демонструє передбачені програмою повні, систематизовані знання та оперативні вміння, здатний самостійно застосовувати отримані знання, але потребує незначної допомоги з боку викладача у процесі застосування знань і вмінь. Всі економічні показники розраховані правильно. Допускаються дві-три несуттєві помилки в оформленні роботи.	Дуже добре
75-84	Студент демонструє знання в основному репродуктивного характеру, у відповіді спостерігається недостатньо глибоке розуміння викладеного в курсовій роботі матеріалу, оформлення роботи містить несуттєві помилки, деякі економічні показники розраховані неправильно.	Добре
65-74	Студент демонструє загальні знання з дисципліни, пояснення основних питань курсової роботи поверхневі. Оформлення роботи містить значні помилки як у теоретичній, так і у практичній частині; недотримання стандартів.	Задовільно
60-64	Студент при репродуктивному відтворенні знань припускається значних помилок. Теоретична та практична частина зроблена зі значними помилками.	Достатньо
Менше 60	Студент при репродуктивному відтворенні знань припускається значних помилок і не в змозі їх виправити навіть за допомогою викладача. Роботу оформлено невірно.	Незадовільно
	Курсову роботу не допущено до захисту	Не допущено

7. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Тема 1. Глобалізація економіки: нові можливості міжнародного бізнесу та завдання міжнародного менеджменту.

1. Економічний зміст глобалізації.
2. Зміна парадигми менеджменту в контексті глобалізації.
3. Особливості та сучасні тенденції міжнародного менеджменту

Тема 2. Міжнародні інвестиційні компанії.

1. Інвестиційна компанія, як інструмент здійснення міжнародних інвестицій
2. Переваги колективного інвестування
3. Типи і стилі інвестиційних фондів, способи оцінки активів інвестиційних фондів.

Тема 3. Маркетингові стратегії в міжнародному бізнесі.

1. Специфіка міжнародного маркетингу.
2. Міжнародна цінова, збутова, продуктова і рекламна політика.
3. Розподіл функцій в області маркетингу між головною і дочірньою компанією.

Тема 4. Валютні ризики в міжнародному бізнесі і способи їх страхування.

1. Види валютного ризику: транзакційний, конкурентний, бухгалтерський ризики
2. Стратегії хеджування.
3. Інструменти термінового ринку для хеджування ризиків.

Тема 5. Фінансовий менеджмент міжнародної фірми.

1. Короткострокове і довгострокове фінансування міжнародної фірми
2. Джерела фінансування
3. Переваги та недоліки різних форм фінансування.

Тема 6. Фінансування зовнішньої торгівлі.

Традиційні (банківські) і нетрадиційні способи фінансування зовнішньоторговельних операцій: лізинг, факторинг, форфейтинг та ін., Їх порівняльний аналіз.

Тема 7. Роль культурного чинника в міжнародному менеджменті.

Основні елементи крос-культурного аналізу зовнішнього середовища: мова, невербальна комунікація, особливості сприйняття, стереотипи, обставини місця і часу, етика, особливості циркулювання інформації.

Тема 8. Міжнародні стратегічні альянси.

1. Форми і механізми організації міжнародних стратегічних альянсів.
2. Переваги участі в МСА.
3. Фактори успіху МСА.

Тема 9. Корпоративна культура як ресурс міжнародного бізнесу.

1. Поняття і функції корпоративної культури.
2. Роль культури в процесі транснаціональної експансії.
3. Фактори культурної трансформації.

Тема 10. МНК: виникнення і розвиток в глобальній економіці.

Поняття багатонаціональної компанії.

Форми МНК, їх роль і тенденції розвитку в сучасній глобальній економіці.

Тема 11. Портфельні стратегії в міжнародному бізнесі.

1. Необхідність і сутність здійснення портфельної стратегії.
2. Планування портфельної стратегії: основні етапи.
3. Здійснення портфельної стратегії (на прикладі міжнародної компанії).

Тема 12. Зовнішнє середовище міжнародного бізнесу: практичний аналіз в інтересах управлінських рішень.

1. Можливості виходу фірми на зовнішній ринок і рольові функції міжнародного менеджера.

2. Повернення старих ринків, оцінка технології, співрозмірний експорт, вбудовування в технологічні ланцюжки зарубіжних виробників, використання національних переваг на рівні фірми, використання державної допомоги як варіанти входження в міжнародний бізнес.

3. Рольові функції міжнародного менеджера.

Тема 13. Стратегічне планування в міжнародній фірмі.

1. Місія міжнародної фірми.
2. Культура стратегічного планування.
3. Інформаційне забезпечення процесу стратегічного планування.

Тема 14. Організаційний розвиток МНК.

1. Причини перебудови МНК.
2. Зміст перебудови МНК.
3. Управління процесом змін.

Тема 15. Інформаційні технології в міжнародному менеджменті.

1. Класифікація інформаційних систем на підприємстві
2. Корпоративні інформаційні системи.
3. Сегментація ринку бізнес-додатків.

Тема 16. Злиття і поглинання як стратегія корпоративного зростання міжнародної компанії

1. Основні інтеграційні стратегії компаній: зовнішні причини, мотиви і цілі.

2. Стратегія злиттів і поглинань і стратегія органічного зростання: порівняльний аналіз.

3. Сучасні тенденції міжнародного ринку злиттів і поглинань компаній.

4. Специфіка трансформаційних угод в Україні

Тема 17. Специфіка формування і розвитку міжнародних спільних підприємств

1. Форми спільного підприємництва та їх характерні особливості
2. Баланс сил і баланс інтересів.
3. Ефективність управління в МСП: фактори успіху і ризиків.

Тема 18. Соціальна відповідальність і етичні аспекти міжнародного бізнесу

1. Зросла значимість і нові аспекти соціальної відповідальності бізнесу в умовах глобалізації.
2. Вплив соціальних умов на конкурентоспроможність компанії.
3. Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент стратегічного розвитку міжнародної компанії

Тема 19. Системи міжнародних рейтингів як основа прийняття управлінських рішень на міжнародній арені

1. Роль рейтингів у світовій економіці
2. Рейтинги та ренкінги господарюючих суб'єктів.
3. Класифікація рейтингів і їх функціональне призначення при прийнятті управлінських рішень на міжнародній арені.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Організаційно-економічні механізми розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств [Електронний ресурс] : монографія / Артеменко Л. П., Луценко І. С., Пермінова С. О., Пічугіна М. А., Чупріна М. О. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 320 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/30305>
2. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. - 368 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/37137>
3. Транснаціональні корпорації: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник. - уклад. Т. Є. Моїсеєко. –Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 226 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/38286>
4. Грінько, І. М. Глобальна економіка: підручник/ І. М. Грінько. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 111 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/34959>
5. Міжнародний менеджмент. Підручник. / За ред. М.П, Бутка. К.: Центр учбової літератури. 2018. 412 с.
6. Гіл, Чарлз В.Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобал. ринку. / Пер. з англ. А.Олійника, Р.Ткачука. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — 854 с.
7. Міжнародний менеджмент: Навч. посіб. / [І.О.Піддубний, І.Е.Астахова, Л.М.Бондаренко та ін.; За ред. І.О.Піддубного]; Харк. нац. екон. ун-т. — [2-е вид., стер.] — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006.
8. Міжнародний менеджмент: Навч. посіб. / Л.І.Михайлова, О.Ю.Юрченко, Л.М.Могильна, А.М.Михайлов. — Суми: ВВП «Мрія-1», 2005. — 159 с.
9. Міжнародний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисциплін. / Київ. нац. екон. ун-т. — К., 2004. — 467 с.
10. Транснаціональні корпорації: особливості інвестиційної діяльності: Навчальний посібник/ За ред. Якубовський С.О., Козак Ю.Г., Савчук О.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 488 С.
11. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія/ О.Г.Білорус, Д.Г.Лук'яненко та ін. – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.

Допоміжна

12. Вдовенко Н.М., Богач Л.В., Гераймович В.Л., Кваша К.С., Павленко М.М. Глобальна економіка: навчальний посібник – К. : НУБіП України, 2017. – 319 с.
13. Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. Транснаціональні корпорації: навчальний посібник. – Харків: Видавництво «Форт», 2018. – 175с.
14. Pichugina M. STRATEGY OF THE COMPANY BALANCED DEVELOPMENT// PROCEEDINGS OF THE 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE CONTEMPORARY ISSUES IN THEORY AND PRACTICE OF MANAGEMENT CITPM 2018. 2018. p.530-537; Url – <http://citpm.wz.pcz.pl/files/CITPM-2018.pdf>
15. Артеменко Л.П., Пічугіна М.А., Артеменко О.Т. Бенчмаркінг конкурентоспроможності фармпідприємств на європейському ринку// Економічний вісник НТУУ «КПІ».- №16. – 2019. – С. 152-161. <http://ev.fmm.kpi.ua/article/viewFile/181840/181718>
16. Nuzhna Y., Pichugina M. Approaches to assessing the effectiveness of cooperation in the strategic alliances // ECONOMIC BULLETIN OF NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY OF UKRAINE “KYIV POLYTECHNIC INSTITUTE” – № 15 (2018). Access: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/135692/132547>
17. A new and better way to lead: lessons from the COVID-19 crisis. URL: <https://www.paconsulting.com/insights/a-newand-better-way-to-lead-lessons-from-the-covid-19-crisis/>
18. Charles W.L. Hill, G. Tomas M. Hult International business competing in the global marketplace. - Charles W.L. Hill, 2019. - 731p

19. Luthans F., Doh J.P. International Management: Culture, Strategy, and Behavior. NY. McGraw-Hill/Irwin, NY - 2020, 674 p.
20. Голобородько, А. М. Проблеми посилення конкурентних позицій вітчизняних торгових марок в умовах домінування транснаціональних корпорацій / Голобородько А. М., Зозульов О. В. // Marketing of innovations. Innovations in marketing (2021). Materials of the International Scientific Internet Conference (December, 2021), Bielsko-Biala, Poland. - Bielsko-Biala : WSEH? 2021. – С. 192-194. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48777>

Інтернет-сайти

- Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) -
- Industrial Development Organization (UNIDO) <http://www.unido.org/>
- Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) - United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) <http://www.unctad.org/>
- Міжнародний валютний фонд (МВФ) - International Monetary Fund – IMF <http://www.imf.org>
- Всесвітній Банк (World Bank) <http://www.worldbank.org>
- Світова організація торгівлі (СОТ) - World Trade Organization (WTO) <http://www.wto.org/>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ
СІКОРСЬКОГО»**

Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра менеджменту підприємств

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Міжнародний менеджмент» на тему:
«(вказати тему)»

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____ 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Менеджмент міжнародного
бізнесу» _____
(прізвище та ініціали)

Керівник Пічугіна М.А.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____

Члени комісії

(підпис)

(підпис)

Пічугіна М.А. _____
(прізвище та ініціали)

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КРОСКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ.....	4
1.1 Поняття «культура» в системі міжнародного менеджменту	4
1.2 Культурні відмінності між країнами: стереотипи, етика, комунікація.....	7
1.3 Мотивація та стилі лідерства в різних країнах	11
РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	14
2.1 Організаційно-економічний аналіз підприємства.....	14
2.2 Аналіз внутрішнього середовища підприємства	18
2.3 Аналіз міжнародної діяльності та практики управління в кроскультурному середовищі..	21
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ ВИХОДУ ПІДПРИЄМСТВА НА НОВІ РИНКИ З ВРАХУВАННЯМ КУЛЬТУРНОГО ЧИННИКА	26
3.1 Пріоритетні напрямки розвитку міжнародної діяльності підприємства	26
3.2 Розробка стратегічного плану виходу підприємства на ринок Польщі	28
3.3 Економічне обґрунтування запропонованої стратегії	34
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39

Додаток В
Приклад оформлення таблиці

Таблиця 3.7 – Програма вдосконалення корпоративної культури та ефект від впровадження на ПрАТ «.....»

Найменування та зміст заходу, що пропонується	Відповідальні за реалізацію заходу	Термін виконання	Витрати, тис.грн.	Ефект
Навчання і психологічна підготовка співробітників	Менеджер з персоналу	16.07.22 – 16.02.23 (8 місяців)	35	Підвищення соціально-психологічного клімату
Підвищення мотивації персоналу	Менеджер з персоналу	20.07.22 – 20.08.22 (1 місяць)	45	Підвищити мотивацію персоналу на 20% задля сталого зростання продуктивності праці
Підвищення кваліфікації персоналу	Начальник відділу кадрів	04.08.22 – 04.12.22 (2 місяці)	20	Підвищити кваліфікацію персоналу на 15%
Формування відділу ЗЕД	Начальник виробничого відділу	15.08.22 – 15.02.23 (7 місяців)	20	Оптимізація організаційної структури та взаємозв'язків
Найм на роботу фахівця з корпоративної культури	HR-менеджер	14.07.22 – 14.08.22 (1 місяць)	12	Новий спеціаліст, який підвищить рівень корпоративної культури

Джерело: складено автором

Додаток Д
Приклад оформлення рисунку

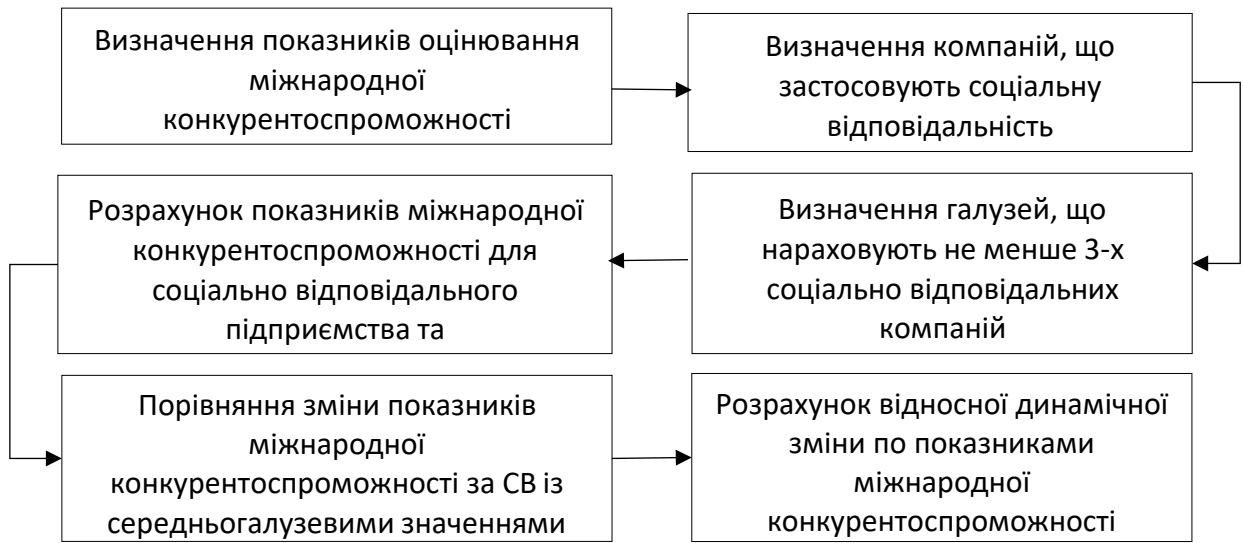

Рисунок 1.1 – Структурно-логічна схема аналізу зв'язків між застосуванням СВ та зростанням міжнародної конкурентоспроможності

Сформовано автором на основі [12]

